

TISZAPOLGÁR és VIDÉKE.

Megjelenik minden vasárnap. Társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap. Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva 1 évre 4 K., félévre 2 K. Vidéken postai szétküldéssel 1 évre 5 K., félévre 2 K 50 f. Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:
Piszkér Lajos.
Társzerkesztő:
Kovács László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tiszapolgár, ahova a lap szellemi és anyagi oldalát érintő küldemények címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza. Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el.

„Sohase zárassék el a ház úgy hogy azt a kegyesség meg ne nyissa“.

Cic. Lib. I. off.

Kegyes olvasó!

A ki a fent idézett jellegűket írta, az még Krisztus előtt élt; mai szóllás szerint pogány volt az vallásra, az az több Istent imádó, de a szíve nemesebben érző mint a mai időkben igen sok egy Istent imádónak, de azoknak a kiknek most szívéhez szóllok az asszonyoknak, azoknak már nemök nemesebb tulajdonai is mindig azt bizonyították és bizonyítják, hogy abban a dobogó izomban, a mit szívnek nevezünk benne van az Isten lelke már születésük órája előtt, ezerszer ezer példa bizonyítja azt, hogy igazán és nemesen szeretni csak a nő tud és a megtérőknek megbocsátani csak az asszony tud, de önzetlenül áldozni is a nő az édes anya képes igazán.

Az emberi társadalom ezen nemesebb osztályához folyamodom én, nem kérek kincseket nem én, semmit egyebet mint talán elvetett, esetleg a padláson heverő ócska ruhákat és lábbeliket, arra a célra, hogy a ki már azokra alig vet gondot, szerezzon örömet vele azon szegény gyer-

mekeknek, a kik a téli időben ruhátlan-ságok miatt iskolába sem járhatnak.

Kedves asszonyaim legtöbben édes anyák, a kikhez intézem kéő szavaimat, ne engedjék hogy ez pusztába kiáltó szó legyen, hiszen az alamizna annak is örömet szerez a ki adja, hát még annak a ki kapja. Változandó az ember sorsa. Isten előtt van a jövő, csak ő tudja hogy nem lesz-e szüksége valaha a mi maradékainknak is embertársaik segédelmére, annak a nevében kérek, a ki azt mondta hogy a ki a szegény éhezőnek egy darab kenyeret, a szomjasnak egy ital vizet, a rongyos szegénynek egy darab ruhát ad, azt ő neki adja, az pedig a ki azt onnan felül látja, meg fogja jutalmazni azokat.

Ha ezen alázatos kéréssem nyitott szívre, nemesen gondolkodó asszonyi lélekre talál, a miben erős hitem, van hogy úgy lesz, legyen kegyes összeszedni a mi a kedves gyermekeiről leócskált, vagy az úr által már félre tett mindenféle ócska ruhát és én hozzám tisztelő öreg szolgálkhoz beküldeni, legyen én kegyes adományainknak széjjel osztó sáfárja és úgy azon szegényeknek a kik azt viselni fogják hálás érzelmé, mint az én könyörgésem legyen megtérítve attól, a kinek szent kezében van letéve életünk sorsa is, a ki

az ő szent áldását terjessze ki azokra és a hozzátartozóikra, a kik most kezeiket felnyitják az adakozásra.

T.-Polgár, 1908. szeptember 13.

Alázatos öreg szolgálk
vén Matyi bácsi.

A lakás befolyása egészségünkre.

A mai modern orvostudományak nemcsak az a célja, hogy az egyes betegségeket meggyógyítsa, hanem arra is iparkodik, hogy a kellő óvintézkedésekkel a betegségek okaát el is hárihassa.

Azért kutatjuk a betegségek okait, hogy a felismert okok elhárításával előre gyógyítsunk s ellenálljunk a bajok keletkezésének.

A munkához egészséges szervezetre van szükségünk. Munka után nyugalmat óhajtunk, hogy napi fáradságunkat kipihenve új erőt merithessünk a további kitérítéshez. De hogyan biztosíthatunk magunknak egy nyugalmas pihenőt, hogyan merithetünk a munkához új erőt, ha a pihenés alatt is egészségünket rontó és megtámadó életviszonyok között maradunk. Ezért arra kell törekednünk, hogy napi fáradságunkat egészséges lakásban pihenjük ki, hogy ez által már előre gyógyítsunk és gondoskodjunk munkaerőnk jó karban tartásáról.

Sokszor lett összehasonlítva az emberi szervezet egy olyan óra szerkezettel, mely a rugó és az egyes kerekék hibája nélkül jól működik; de ha a rugó és kerekékre nincs elég gond fordítva, azokat por lepi be, vagy nedvesség miatt megrozsdálnak, a szerkezet fel-

Két levél.

A „Tiszapolgár és Vidéke“ eredeti tárcája.

II.

Andorffy Annuska úrleányknak

Andorlakon.

Kedves, édes gyermekem!

Engedd meg, hogy tegezzelek. Hozzám intézett kedves soraidnak nemcsak hangja, tartalma jogosít fel erre, hanem az ok is, mely leveled megírására késztetett s melyben a közeledő telet visszavarázslod búbajos, virágillatos tavaszszá!

Oh! szerencsére még abban a korban vagy, hogy el sem hinnéd, ha annak bebizonyítására vállalkoznám, hogy a tavasz ígérete csalárd, de a késő ősztől, mikor életem hajója már biztos révbé érkezett, mint minden földi teremtmény-nél, talán nélkülözhetlen előfeltételle tette meg a csalárd tavaszt is, mely hazug ígéreteivel is boldoggá tesz benünket.

Ne aggódj és ne búsulj. A sirban nyugvó szeretteid emléke miatt nincs okod pirulni; és ha elolvasod leveletem végig, engem is befogadsz szívedbe, kinek szintén nincsen oka a restelkedésre.

Egy feledhetetlen költemény hatása alatt állottam sokáig, mely szívem fájdalomra enyhét,

TÁRCA.

Ablak alatt.

Nem tudtad — ám meglestelek,
Ott álltam én is ablakodnál,
Azóta itt szívembé zsong
Mind, amit játsztál és daloltál.

Majd jókedv, majd édes panasz
Visszhangzott a rejtelmes éjben,
Ha percig fölsírt a szíved,
Mindjárt kacagtál rá kevégyen.

Bóditó, édes zürzavar . . .
Búbánat, tréfa egybefolyva,
Miként ha száguldó vihar
A rózságyat szerte-szórja.

A vigságot áttörte most
Egy hang, mint fájó halk sikoltás . . .
Szenvedő lelked künja volt —
Lelkembé cseng azóta folyvást.

De te csak játsztál gondtalan
S lovagjaid néztek mosolyogva,
Hajlongott, bókokat hadart
Szerelmed léha sok bolondja.

Irigység lopva rám rohant,
Gyötört a féltés önfeledten.
Szerelmem dac váltotta fel
Teérted sóvárgó szívemben . . .

S megszántalak. De hát minek?
Részvétem tán könyvet fakasszon?
Az vagy te is, mint annyi sok
Hiú, tetszelgő gyöngye asszony!

De otthon lámpám fényinél
Éjtéli csöndbe, bús magányban
Ismét hallottam kacajod,
És mindent, mindent újra láttam.

És láttam, amint arcodat
Párnád redőibe temetted,
Siratva vidám napjaid
Siratva kacagó szerelmed.

Prém József.

Gyermek Kelengye Ingek, gallérok, zsebkendők, harisnyák, cipők,

keztük, kalapok, stb. az iskolai időnyre

k a p h a t ó:

írásai választékban és jutányos árban

EISLER KÁROLY

divatáruházában,

NYIREGYHÁZÁN.

TELEFON 114.

mondja szolgálatát és csak gyökeres javítással hozható ismét kellő működésbe.

Szervezetünk egészséges működését fenntartó rugók és kerekék legnagyobb ellenségei közé szintén a por és a rozsdát is okozó nedvesség tartozik. Azonban a megélhetés igen sok embert kényszerít arra, hogy munkája közben egészségtelen életviszonyok között éljen. Port nyelünk és lélegzünk be mindenütt, nedves helyiségekben vagy vidékeken vagyunk kénytelenek dolgozni és számtalan más egészségtelen viszonyokkal kell számolnunk egyrészt azért, hogy hivatásunknak megfelelően, másrészt, hogy megélhessünk. De ha már a rossz egészségi viszonyokkal eltöltött munkaidő után magunknak édes nyugalmat akarunk biztosítani, birjon legalább lakásunk olyan kellékekkel, hogy ott aztán egészségünk javítására tölthessük el pihenő óráinkat. Gondoskodjunk egészséges lakásvizonyokról. Birjon lakásunk jó levegővel, legyen pormentes, száraz és világos. Gyakori szellőztetéssel iparkodjunk pormentes jó levegőről gondoskodni. A por légző szervünket, tüdőnket támadja meg, hol vérünk jószágához, oxidálásához, szükséges életfolyamat játszódik le. Nagy igazság van abban, mit egyszerű emberek, gyakran az orvosi tudás lekicsinylésére állítanak, mikor egy betegségtől szabadultak. „Jó volt a vérem, hát meggyógyultam.” De ha vérünk javításához és jó karban tartásához szükséges szervünk a tüdőnk betegszik meg, mikor port és vele mindenféle bacilust leheltünk be, az sem tud többé vérünk felfrissítéséről hibátlanul gondoskodni; rossz lesz a vérünk és így csökken egyéni ellenálló képességünk a betegségek okozóival szemben. A friss levegőből az oxigén javítja vérünket; ezért kell gyakran szellőztetni lakásunkat. Legyen lakásunk pormentes, hogy a beteg emberek köpésével és egyéb bűnös porba került bacilusokat legalább otthonunkban ne szívjuk be, hol esetleg zsenge, a betegségek csiráitól könnyebben fogékony gyermekek is vannak.

Ültessünk poros ut mellett épült házak elé bokrokat és fákat, melyek lombja egyik legjobb természetes porfelfogó készüléknek bizonyult. A növényekkel javítjuk levegőnket még az által is, hogy a növények oxigént lehelnek ki és szénstavat fogyasztanak, mi pedig oxigént fogyasztunk és szénstavat lehelünk ki. Az oxigénre pedig, mint tudjuk, vérünk javításához van szükségünk.

A betegségek okainak kutatásával derült ki az is, hogy leginkább nedves vidéken van elterjedve a váltóláz, vagyis malária. Nedves vi-

vigasztalást nyújtott, bizonyosan ismered is Tóth Endrének szép versét, hisz boldog, boldogtalan okkal vagy ok nélkül ezzel segít magán, ha emlékverset kell írnia:

„Szeress, álmodj, ébredj is fel
Csalódj is, mert csalódní kell
Én csak azt kívánom:
Hosszú legyen álmod
Késő ébredésed,
És kicsiny csalódásod.”

Igen, atyáddal szerettük egymást. E szerelmen nincs mit restelkednünk. Te, ez érzelme megnyilatkozásának csak egyik részét ismered, ha módodban lesz elolvasni a feleleteket az én leveleimre, meg fogsz győződni arról, hogy itt két szív együttérzéséről volt szó, mely bizott a véghetlenségben, bizott a csillagokban, melyre a közös, az eljövendő boldogság szétszakíthatlansága volt felírva.

Hogy nem lehettünk egymásé mégsem? Ne okolj senkit, édes gyermekem. A sors akarta így, mely elég kegyes volt különben behegeszteni a mély sebet, melyet ejtett.

Szegények voltunk mindakettén, midőn jegyben jártunk, s ekkor a véletlen mátkaságomban egy nagy váratlan örökséghez juttattott.

déken, lakásban élő emberek vérszegények; vérük romlása miatt kevésbé ellentálló a betegségek okozóival szemben. Hajlamosak lesznek különösen a tüdővész, tuberculatus csont és ízületi betegségek, skrofulozis és a tuberculatus megbetegedések egyéb alakjaira. Tapasztalati tény, hogy a száraz nyári hónapokban a tuberculatus betegségek mind lényeges javulást vagy gyógyulást mutatnak, de a nedves tavaszi vagy őszi évad, továbbá a nedves lakás e bajok kitörését avagy rosszabbodását igen nagyon elősegíti.

Csak igen kevés példájára hivatkoztam azon ártalmaknak, melyek poros és nedves levegő útján s különösen lakás útján gyengítik szervezetünket, de még sok-sok betegség van, melyek kifejlődéséhez ezen ártalmak legalább is alkalmi okul szolgálhatnak.

Kérdés tehát, miként védekezhetünk? Védekezünk, ha kerüljük az ártalmakat. Tegyük lakásunkat pormentessé, építsünk tágas és sok levegővel bíró lakást, melynek nagyok az ablakai, hogy világos legyen, mert a napfény, a világosság öli a csirákat, a betegséget okozó baktériumokat. Építkezzünk kőalapozással száraz talajra, vagy a már nedves falak kellő javításáról gondoskodjunk.

B. R. dr.

Szilánkok.

Isten kegyelméből már a 21. számhoz rójuk a betűket, lankadatlan szorgalommal és fáradhatatlan igyekezettel, hogy t. olvasóink előlegezett bizalmát kiérdemeljük.

Hogy ők meg vannak-e elégedve velünk? Ki tudja! a vesekbe nem látunk; tény az, hogy az anyagi ügyeket kezelő kiadó napról napra mosolygósabb, egyre megelégedettebb képet mutat, s habár összes tanulmányaim alatt a logika volt az egyetlen tantárgy, melyhez az én koponyám keménynek mutatkozott, mégis azt követeltem, hogy előfizetők képében csőtül hull az áldás lapunkra és így mi ránk is, ami csalhatatlan jele és következménye az olvasók tetszésének.

Elkövetkezett az idősebb úrhölgyek saisonja (vulgo: vénasszonyok nyara). Sokat izzadtam a földenyben, ma pedig a meleg, napos helyeket kerestem, hogy valahogy elfeledjem, miszerint itt lesz nemsokára a kegyetlen, rideg tél, mikor a falusi ember a négy fal közé zárva, félesztendeig elmorfondírozhat azon, hogy mivel lehet a következő napot is agyonütni.

Ami ma már a régmúlté, akkor kegyetlen csapásnak bizonyult.

A szegény lánykának a szerelmes vőlegény aranyhegyeket ígért. de a gazdag arával szemben, nehogy szerencsevadásznak lássék, túlzott önérzete elfordulni készlette.

Hány álmatlan éjszakán át átkoztam e gazdagságot, mely elszakított attól, kit oly nagyon szerettem.

Az idő azonban mindent gyógyít. Egy derék úri ember, Rétháthy ezredes nevére tett és én büszkeséggel mondhatom, hogy házasságom napjától kezdve magam segítettém széjjel foszlatni a multak ködfátyolképeit.

Atyád is megnősült és habár utjaink kétfelé váltak, tudomásomra jutott, hogy derék nő lett a hitvestársra, kivel boldog családi életet élt.

Sajnos, csak nagyon rövid ideig, mert a kérelhetetlen sors véget vetett e boldogságnak. Ennyit megnyugtatódszra.

Amit azonban ezental irok, attól nemcsak szíved nyugalma nyered vissza, hanem zálogát az én szeretetemnek irántad.

Van egy gyönyörű fiam. Minden anya büszke lehetne rá, de én kétszeresen az vagyok, mert jellemében, szokásaiban, természetében olyan, a milyennek én neveltem. Hűséges, állhatatos és őszinte.

Nincs, aki kezdeményezzen valami okosat, ami szellemünket elfoglalja s amiből a közérdeknek is haszna volna.

A közjótékonyt szolgáló eszmék, felolvasások és egyéb szellemi élvezetek, mint egyebütt, miért nem találják nálunk is fáradhatatlan előharcosaikat?

Kit terhel a felelőség, hogy úgy elvagyunk maradva?

Da capite fetit piscis, azt tartja a közmondás, de kinek volna kedve fej lenni ott, ahol annyi láb eltapsa azt a jóakaratot, mely a közös együttműködés elengedhetetlen előfeltétele?

Mióta a ballábam kivált esős idők beállta előtt kényelmetlenül sajogni kezd, de kivált azóta, hogy a kedves hitestársam folytonosan az eladónknak a staffingjával bosszant, aminek az árát csak ezután számítom kikeresni (aligha telik majd a szerkesztői honoráriumból) mondom, azóta nagyon csendes itthon ülő ember vagyok, de régebben, különösen a szabadságom idején, nagyon szerettem köszálni és pedig jó messzire.

Egy alkalommal egy szász határvároskában időztem egy félnapig.

Egy szász kollegám kalauzolt s különösen a történelmi nevezetességekre tett figyelmessé, amiknek a csepp kis mezőváros bőviben volt.

Egy csinos épület előtt haladtunk el. Ez a dalegyesületnek a palotája, hol különben népszerű felolvasásokat is tartunk és egyéb közművelődési intézményeink is helyet találnak, magyarázta büszkén a kartárs . . . . Nekünk közel 13 ezer lakosunk van, mi-féle egyesületekkel büszkélkedhetünk mi?

Hétről-hétre.

— Napihírek. —

Az iskolai év kezdetén.

Ha összeszámolnók, bizony lenne néhány száz vezércikk, amely a fenti címet viseli. Hiszen az aktualitásra éhes közönség előtt most aligha van jelentőségtejesebb esemény az iskolai év kezdeténél, lévén az olvasóközönség legnagyobb része maga is szülő, kinek gyermeke jár az iskolába, vagy ifjú ember, aki még maga is adós az iskolával.

E néhány száz vezércikk meg is tárgyalta az iskolák ezer bajját, a tulterhelést, a tanárok dolgait, a legtöbb esetben természetesen nagyon is egyoldaluan, de alig foglalkozott egy is behatóbban azzal a témával, amelyet „a tanulók

Hát az én kedves Eleméremről rövid idő alatt azt tapasztaltam, hogy titkolódzó, hogy szokása ellenére rejteget valamit előttem.

Arra vállalkoztam, hogy kikutatom titkát és sikerrel jártam.

Az én drága egyetlenem, képzeld, szerelmes. A nagybirtok kizárólagos örököse oda ígerte szívét egy szegény, előttem ismeretlen lánykának.

Ez a lányka, szegény, most árvaságra jutott és az én jó gyermekem most minden poklonon keresztül akar törtétni, hogy mentől előbb egyesülhessen magára maradt imádottjával.

Engem a lánykának csak a jelleme érdekelt és Elemérem megnyugtatótt erre nézve azon levelek révén, melyeket szerelmese hozzá intézett.

Ezeknek a leveleknek s az általam hozzám intézett levélnek egy az írójuk — kell-e még többet mondanom?

Fogadjátok anyai áldásomat. De ne csak írásban, hanem élőszóval is kiakarom fejezni igaz hűségemet, szeretetemet irántad, mindenestre még e hét végén, mikor érted megyek, s soha el nem bocsátlak.

Isten áldjon meg, édes, aranyos lánykám, kinek anyja helyett édes anyja lesz ezental

ö. Rétháthy Miklósné.

Írta: Gerő Nina.

RUZSONYI PÁL

Nyiregyházán, Iskola-utca 3.
Női és uri divat, műiparú, Sport és játék üzlete.
Telefon 178.

Minden létező Magyar ipar cikk.

Saison cikkek! Kerti bútorok, amerikai fagyalt és vajköpülő gépek, utazó ládák, kézi bőrdöök és Coupe kosarak, férfi és gyermek szalma kalapok, kocsitakarók, plaidek, eső és napernyők. Tennispálya felszerelések.

és a pornográfia" címmel szeretnek hosszabban fejtegetni. Nem így odavetöleg, de behatóan, adatokkal világítva. Talán lesz is még erre alkalom. Most csak annyit, hogy a serdülő ifjukur, az ébredő vágyak ideje a legalkalmasabb arra, hogy a lélek magába szívja az erkölcsi rothadás csiréit. Hogy egész életére elveszítse a talajt, a morális biztos talajt maga alól a serdülő ifjú és soha többé ne találja azt meg. A buja képek, érzéki iratok már jó korán megmetelyezik a gyermek gondolkodását, olyannyira, hogy elveszti érzékét minden jó és nemes iránt.

Szomorú példákat tudnánk erről mondani. Azért arra kérjük e helyen is az iskolák vezetőit, hogy a jövőendő magyar generáció testi és lelki épisége érdekében kövessenek el mindent, hogy e fajta iratok, képek ne juthassanak a tanulók kezébe s kérjük különösen a könyvkereskedőket, hogy felretéve az üzleti érdeket — hazafias meggyőződésből — dobják ki üzletükből e hitvány árukat közmegegyezéssel, hogy így ők is megkönnyítsék a tanítók és tanárok nehéz munkáját, melyet olyan önfeláldozással teljesítenek.

— **Személyi hír.** Dr. Wildt György Szabolcsvármegye kir. tanfelügyelője folyó hó 17-én községünkben időzött s részt vett a t. polgári alesperesi kerület tanítóságának gyűlésén.

Dobay Károly tiszapolgári r. k. káplán Budapestre utazott hol résztvett a katolikus szövetségi gyűlésen.

— **Tanítói jubileum.** Spányik József sajtóügyi kántortanító f. évben ünnepli tanítói működésének 40 éves jubileumát. Tanítótársai a f. é. szeptember 17-én Tiszapolgáron tartott járásköri gyűlésen lelkesen ünnepelték a derek tanfelügyelőt.

— **Gyászos évforduló.** Szeptember 10. szomorú, gyászos eseménynek volt az évfordulója. Tíz éve, hogy az emberbőrbe bujt vadállat a leggonoszabb merényletet követte el Erzsébet királyné ellen. A genfi parkban sétált a legjobb királyné, amikor orvul rátámadt egy anarkista, Luchené és tört döfött királynénak nemes szívébe. A nagy királyné jó szíve megszünt dobogni és a magyar nemzet őszinte, nagy kegyelele kísérté utolsó útjára. A nemesszivű királyné emléke itt él szüntelenül közöttünk és az egész ország ezuttal is a hagyományos gyászünnepek keretében emlékezett meg jó királynénak halálának évfordulójáról.

— **Elgázolt leány.** Császár József bogátközi tanyáján a munkából haza térő vetőgépet egy 18 éves cselédeánya vezette; közben a lovak megbokrosodtak s a leányt a gép alá került. Életveszélyes sérülésével a nyiregyházi kórházba szállították.

— **Hymen.** Kohn Géza úr f. hó 20-án esküszik örök hűséget Grossmann Rezsínke kisasszonynak, Grossmann Lőrincz tiszapolgári vendéglős kedves lányának. A közkedveltségnek örvendő Lenczi bácsi családi öröme alkalmából szívből gratulálunk.

— **Elhalasztott gyűlés.** F. hó 27-ére volt kitűzve a tiszapolgári ipartestület alakuló közgyűlése, azonban az épen ezen napra eső zsidó ünnepek miatt, tekintettel az ezen valláson levő iparosokra, fősztorgabirói intézkedéssel a gyűlés elhalasztott október hó 8-ra.

— **Caba et Polzáron.** Wessprény Elek a budapesti répszínház volt tagja és V. Kiss Ilonka a kecskeméti színház volt szubrettje f. hó 15 és 16-án Tiszapolgáron cabaret előadásokat tartottak a nagyszámú közönség egyhangú tetszése mellett. Előzőleg Tiszalőkön 4 estén át működtek és szintén általános tetszést arattak.

— **Csalás.** Ha valaki hirdetés ad a lapba s annak megjelenése után a fizetést megtagadja, vagy vagyontalansága miatt az rajta bíróság behajthatatlan: akkor ellene csalás címen büntető feljelentés tehető. A laptulajdonosok ezt az elvi kijelentést bizonyára megelégedéssel fogadják.

— **Tanítók, tanügy- és emberbarátok figyelmébe.** Az „Általános Közjótékonyági Egyesület” Alkohol Bizottsága elhatározta, hogy f. évi október hó 5, 6 és 7-én a fővárosban tudományos alkoholelles tanfolyamot létesít, melyre az érdeklődőket meghívja.

A tanfolyam munkarendje a következő lesz: Október hó 5-én délután 6 óra. *As alkohol-kérdés biológiai szempontból.* Dr. Euts Géza egyetemi tanár.

Délután 7 óra. *As alkohol, mint kórokozó.* Dr. Korányi Sándor egyetemi tanár.

Október hó 6-án délután 6 óra. *Alkohol és agyműködés.* Dr. Stein Fülöp.

Délután 7 óra. *Alkohol és büntettek.* Dr. Baumgartner Isidor koronaujgyéss helyettes.

Október hó 7-én délután 6 óra. *Alkohol és iskola.* Rosenberg Augustu tanár.

Délután 7 óra. *As alkoholkérdés szociálpolitikai jelentősége.* Giesswein Sándor országgyűlési képviselő.

Az előadások a „Társadalmi Múzeum” előadási termében (IV. Mária-Valéria-utca 12.) tartatnak meg. A tanfolyamon való részvétel díj 3 korona. Közhasznu és kultur egyesületek, valamint a munkásegyséletek hivatalos kiküldöttjei, továbbá tanárok, tanítók és főiskolai hallgatók kellel igazolás mellett ingyen jegyben részesülnek.

Felhívjuk mindazokat, kik hivatalos állásuk, vagy társadalmi működésüknél fogva a közegészségre, a népnevelésre és a népművelésre befolyással bírnak, hogy ezen tanfolyamon minél nagyobb számban vegyenek részt. A tanfolyamban résztvevők részére, jelentkezésük és a részvételi díj beküldése esetén mérsékelt vasuti jegyet eszközölnek ki.

Jelentkezések az Általános Közjótékonyági Egyesület titkárához Dr. Lányi Márton urhoz (VI. Eötvös-utca 8.) intézendők.

Szabolcsvármegye kir. tanfelügyelője

— **A végrehajtási törvény.** A sokat emlegetett új végrehajtási novella mult héten lépett életbe. Már ennek a figyelembevétele mellett folynak a végrehajtások. Mert folynak éppen úgy, mint eddig. Az új novella, mely arra a szomorú hírnévre vergődött, hogy mindenki rossznak tartja — épp úgy a hitelezők, mint az adósok is — aligha apasztja meg a jövőre sem a végrehajtások számát. Mert erre egyáltalán nem alkalmas. Rossz fizetők ezután is lesznek s bizony épp úgy ráülhet ezeknek a nyakára a végrehajtó ezután is, amint idáig. Aki adós, jó lesz hát, ha ezután is fizet, mert az új novella mellett is rosszul járhat.

— **Az idén nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, amelyben értesíti az illető közhatalóságokat, hogy a legénység ellenőrzési szemléi az idén elmaradnak. Kívételt képez azonban, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuak, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak, kötelesek úgy az idén, mint ezentul évenként, fő-, esetleg utó bemutatásra megjelenni, amire nézve különben felsőbb parancsnokságaik által is utasítást fog kapni. A tiszti bemutatásokat az eddigi módon ebben az évben is megtartják. A népfelkelés időszerű jelentkezési kötelezettsége, mely a mult években szünetelt, ebben az évben újra életbe lép: erre nézve a miniszter külön fog intézkedni.

— **Biró Gyula,** a Blumenstock J. és fia miskolci jóhirű szabócég beltaga a mult hetekben községünkben időzött, hol nagy számban levő régi, hű vásárlóit kereste fel, kik szokás szerint megrendelték nála a téli ruhákat. A szolid, megbízható és ügyes céget, habár nem szorul vidékünkön dicsegetre, melegen ajánljuk az úri közönségnek. Bemutatott szövetmintái valóban gyönyörűek és izléesek.

— **A dánosí cigányok szabadon bocsátása.** Még ma is borzalommal gondol vissza az ember arra a rémtettre, melyet a nyiregyházi illetőségű Balog Tuta társaival véghez vitt Dánoson. Ennek a csoportnak egy részét m. hó 30-án bocsátották ki a fogházból. Surányi Julcsát, aki a nyiregyházi vásároknak állandó látogatója szokott lenni, illetőségi helyére Téglásra toloncolták.

— **Ki akar a királyhoz menni?** A hivatalos lap ezt a hírt közli:

Ó felsége Budapesten folyó hó 21-től kezdve általános kihallgatásokat fog adni, melyekre leendő előjegyzés végett naponként délelőtt 9 órától délután 1 óráig lehet a kabinetirodában (kir. várpalota) jelentkezni.

— **Átvonuló katonaság.** A kassai m. kir. 5. honvédhuszárezred pótlóvázó bizottsága folyó hó 25-én Tiszapolgár községbe érkezik s rövid tartózkodás után Debrecen felé vonul.

— **Vörheny járvány a vármegyében.** Dombrádról és Nagykállóról kapjuk a hírt, hogy a gyermekek között a vörhenyjárvány nagy mértékben kitört. Dombrádon a hatóság 14 napra bezáratta az összes iskolákat, ugyanigy intézkedett a nagykállói hatóság is. A szülők megvan-

nak rémülve, mert a járványnak igen sok halálos áldozata van. Dombrádon már május óta zárva vannak az iskolák és az itteni szülőknek már az a rémületük is van, hogy gyermekeik teljesen visszamaradnak az iskolától.

— **Ingyen esemeték.** Az állam ingyen, illetve kedvezményes áron facsemetéket ad erdő-
sítésekre azoknak, akik december 15-ig folyamodnak az erdőfelügyelőséghez.

— **Borzalmas halál.** Megdöbbentő szerencsétlenség híret vettük Ujfehértó községből, Tóth János ottani gazda a napokban a község határában levő tanyáján egy kutagast akart lejebb sülyeszteni. Munkaközben az aláasott kutagás, amely nem volt eléggé megtámasztva, eldőlt és a szerencsétlen embert agyonnyomta. A hatóság megindította a vizsgálatot, hogy a szegény ember haláláért ki a felelős.

— **Áthelyezések a pénzügyorségnél.** Hell Cornél pénzügyőri főbiztos Nyiregyházáról Komáromba helyeztetett át a pénzügyőri előadói teendők ellátásával való megbízatás mellett. Helyére a nyiregyházi biztosi kerület vezetésével való megbízás mellett Aczél József helyeztetett át Lőcséről. A fővizgatók közül Vágó András Ujfehértóról Kemecserre, Möricz Árpád Kemecseről Nyirbátorba és Onody Antal Nyirbátorból Ujfehértóra helyeztettek át.

— **Utóállítás.** Mint értesülünk f. hó 25-én délelőtt 8 órától kezdődőleg Nyiregyházán az Otthon szálloda termeiben katonai utóállítás lesz. Akik bármi okból eddig a sorozástól elmaradtak, saját érdekükben jelenjenek meg.

— **Anyakönyvi hírek.** A tiszapolgári anyakönyvi kerületben az elmúlt héten a következő bejegyzések eszközöltek:

Születések: N. Makó Bálint r. k. Hortidülő t. Ceák Veronika r. k. Polgár 87. Kacsza Gábor r. k. Polgár 238. Buczko József r. k. Polgár 591. Dobos István r. k. Polgár 109. Oláh Albert Ferenc r. k. Polgár. Rapcsók András r. k. Nagyszög t. Kovács József r. k. Polgár. 425. Sipos József ref. Nagykapros t. Szabadkövi János László r. k. Polgár 961.

Halálozások: Özv. Magyar Istvánné, Bartók Borbála 86 éves, Polgár 464. Buella Gyula Ferenc 11 hónapos, Rózsa t. Makó András 56 éves, Polgár 489.

Házasság: Kovács László, Pisák Juliánna, Polgár. Soltész Gábor, Tóth Magdolna, Polgár. B. Megyesi Gáspár, Polgár.

— **Nyomatványokat** szakzerű kiállításban olesón készít Klafter Ignác könyvnyomdája Nyiregyháza, Pazoni-u. 9. Vidéki megrendelések portómentesen szállítanak.

— **Szerény Igényű nevelő** kerestetik tanyára 5-6 gyermek mellé, teljes ellátással. Fizetés megegyezés szerint. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Fogspeciálista.** Schäffer Géza budapesti jóhírű és ügyes kezű fogtechnikus községünkbe érkezett s rendeléseit megkezdte. Ajánljuk e ritka alkalmat közönségünk figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

Nemo. Hogy ön nem mindenben ért egyet azon fejtegetésekkel; melyek lapunk mult számában a végrehajtási novelláról irt cikkünkben kifejezésre jutottak, azt mi nagyon természetes és észszerű dolognak tartjuk. Nem mindenki gondolkozik egyformán ugyanazon kérdésről. Ön azonban azt a hibát, jobban mondvá mulasztást követte el, hogy nem mondja meg, mi az ön véleménye. Ha fáradságot vesz magának, és önálló, tartalmas cikkben óhajt helytálló argumentumokkal sikra szállani elfogadható érvekkel, lapunkban mindig készségesen helyet bocsátunk rendelkezésére.

KLEIN GYULA könyvkereskedése Kisvárdán,

הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ

a közelgő izr. főünnepek alkalmából ajánlja dúsan felszerelt raktárát:

Machsor 9 kötet magyar, német vagy héber fordításban, egész évi ünnepekre.

Machsor 4 kötet magyar, német vagy héber fordításban. Roschasonó és Jom-kipür ünnepre.

Imakönyvek: Elefántcsont utánzat, bőr- és diszkötésben, bármily fordításban.

Dr. Kiss Arnold Mirjam imakönyvei különféle díszes kötésben.

Kiadó és laptulajdonos:
KOVÁCS LÁSZLÓ.

Aláírási felhívás

a Tiszapolgári Gazdasági és Kereskedelmi Hitelbankkal
kapcsolatos
Önsegélyző Szövetkezet

VI-ik évtársulatába való belépésre.

Aki könnyű szerrel, hetenkénti befizetéssel tőkét akar magának, vagy kozzátartozóinak gyűjteni;

Aki házat, földet akarszerezni olcsó, kényelmes lefizetésre;

Aki olcsó és könnyű szerrel hetenként letörleszthető kölcsönt akar felvenni, az lépjen be a szövetkezet VI-ik évtársulatába.

Szövetkezetünk tagja lehet mindenki, aki az évtársulatba belép és legalább 20 fillér heti fizetésre kötelezi magát; minden évtársulat 5 évre alakul.

Minden tag annyiszor 50 korona kölcsönt vehet igénybe, ahányszor 20 fillért fizet be hetenként. Kölcsöneinket a legolcsóbb kamat mellett a kölcsön tartamára egyszer s mindenkorra aláírandó kötelezvényre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsönöknél sokkal előnyösebbek, mert tagjainknak az öt év folyamán, amíg a kölcsönösszeg letörleszthető, sem váltóra nincs kiadása, sem pedig a kezesekeket aláírással terhelni nem kell.

Minden évtársulat letelte után a heti befizetések által összegyűlt tőkét, valamint a befizetések gyümölcsötetése által nyert hasznót a tagoknak visszafizetjük.

Tagokul beiratkozni lehet az intézet helyiségében és az alulírottak bármelyikénél. Alapszabályokkal és a lefolyt évekről szóló zárszámadásokkal az igazgatóság szolgál.

Szövetkezetünk a nem helybeli tagok befizetését megkönnyíti azáltal, hogy a pénz küldését magyar királyi postatakarékpénztári befizetési lapok által teszi lehetővé.

Bejelentett kölcsönök mindennap elintéztetnek.

Tiszapolgár, 1908. július hó.

A Tiszapolgári Gazdasági és Kereskedelmi Hitelbankkal kapcsolatos Önsegélyző Szövetkezet
igazgatósága:

Dr. Dékány Lajos elnök, Weitzner József, Vámosy József,
Polonkay László, Baracza Mihály.

Értesítés.

A jövő 1908—909. iskolai évre
3—4 jó zsidó házból való, a helybeli
főgymnasium vagy polgári fiúisko-
lába járó jöviseletű növendéket tel-
jes ellátásra elfogadok.

Bővebbet személyesen vagy le-
vélileg.

Nyiregyháza, 1908. június hó.

Fábián Ferencz,
izr. tanító.

Tiszapolgár határában az állomáshoz fél órá-
nyira fekvő 200 holdas kitünő minőségű birtok
vetéssel és teljes felszereléssel kedvező fizetési
feltételek mellett **eladó**. A birtokon előnyös
törlesztéses kölcsön van. Értekezhetni a tulaj-
donosnál: Róth Péternél, Tiszapolgár.

Három fontos cikk!

Köszén, Mész, Műtrágya

pontos szállítá-ra legelőnyösebben
megrendelhető:

Klár Andor

cégnél, bank- és áruüzlet, DEBRECZEN,
Miklós-útca 23 szám. :: Telefon 445. sz.

Bankosztály: kedvező törlesztéses-
kötvény és váltókölcső,
nöket bonyolít le.

Kereskedők figyelmébe!

Tiszapolgáron a Fő-útcán **két nagy üzlethelyiség**, egy szoba, konyha és éléskamra szeptember elsejétől
kiadó. (Rőfös kereskedőknek nem kiadó.)
Értekezhetni lehet a tulajdonossal:

Klein Pállal, Tiszapolgár.

EGY jó családból való
12—14 éves fiu

tanulóul felvétetik

Slachta János

vas-, fűszer- és csemege kereskedésében

2—2 Hajdunánás.

4¹/₂ Pénz 4¹/₂

Olcó tőkétörlesztéses kölcsönöket
10—75 évre folyósít, ugyszintén régi,
drágább kamatu kölcsönöket kicserél
(convertál) a lehető legrövidebb idő alatt.

Földbirtokok, házak, szőlők adás-vételét vagy
bérletét a legsikeresebb eredménnyel köz-
vetíti. Földbirtokok parcellázását elvállalja
és financirozza:

Nyiri József,

ingatlan és földhitel forgalmi irodája,
Nyiregyháza, Várm.-ház-tér 7.

SZALONNA

I-ső osztályu fehér, perzselt

bőrü kis és nagy mennyiségben helyben raktáromban
átadva, vagy pedig állomáson feladva 100 kilónként 130
korona utánvétellel küldök.

Megrendeléshez pontos címet kérek.

10—9

Bak József,

— Búdszentmihály. —

Ajánlok. szénagyűjtőt

100 korona árért 6 havi határidőre.

Rosenberg Sándor

gépkereskedő, Búdszentmihály.